
ALGEBRA

Egyenletek, egyenlőtlenségek

KÉSZÍTETTE: HARSÁNYI ZSUZSA

MODULLEÍRÁS

A modul célja	Jártasság szerzése az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában. A lebontogatás és a mérlegelv pontosítása, begyakorlása. A megoldáshalmaz (igazsághalmaz) fogalmának érlelése. Gyakorlatot szerezzenek a tanulók a szöveg matematika nyelvére való lefordításában, a megoldási terv készítésében és az eredmény ellenőrzésében.
Időkeret	5 óra
Ajánlott korosztály	7. évfolyam
Modulkapcsolódási pontok	<p><i>Tágabb környezetben:</i> fizika, kémia, gazdasági feladatok, környezettan.</p> <p><i>Szűkebb környezetben:</i> függvénygrafikonok metszéspontjának kiszámítása.</p> <p><i>Ajánlott megelőző tevékenységek:</i> hatodik osztályban tapasztalt megoldási módszerek felidézése. Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, lebontogatással, algebrai kifejezések, racionális számok körében végzett műveletek.</p> <p><i>Ajánlott követő tevékenységek:</i> az egyenletek, egyenlőtlenségek alkalmazása a szöveges feladatok megoldásában, 8.-ban és a későbbi tanulmányokban előkerülő fejezetekben. Függvénygrafikonok metszéspontja, tengelymetszetek, gyakorlati feladatok, szöveges feladatok.</p>
A képességfejlesztés fókuszai	<p><i>Számolás:</i> algebrai kifejezések egyenlőségének kifejezése, helyettesítési érték kiszámítása, egyenletek, egyenlőtlenségek ellenőrzése.</p> <p><i>Mennyiségi következtetés:</i> az algebrai kifejezések egyenlőségét, egyenlőtlenségét kereső „játékokban”.</p> <p><i>Szövegértés, szöveges feladat megoldás, metakogníció:</i> egyszerűen megfogalmazott utasítások lefordítása, szöveges feladatok matematikai „csontvázának” leírása, a megoldások ellenőrzése.</p> <p><i>Rendszerezés, kombináció:</i> az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásának módszeres próbálgatása, megoldásuk alkalmával többféle sorrend megkeresése, gyökeinek halmazokba rendezése, szöveges feladatok kiinduló adatainak megváltoztatása.</p> <p><i>Deduktív, induktív következtetés:</i> azonosság fogalma, ekvivalens átalakítások fogalmának előkészítése a kétkarú mérleg elvével. Azonos és ekvivalens átalakítások. A lépések megfordíthatósága. Gyakorlati alkalmazás.</p>

AJÁNLÁS

A modul feldolgozása kooperatív módszerekkel történik. A gyerekek négy fős csoportban dolgoznak a modulban leírtak szerint. Mielőtt elkezdődik a tényleges munka, időt kell szánni a csoportok megalakítására; pl. szétvágott képeslapok segítségével a véletlen alakítja ki a vegyes (nemek, képességek szerinti) csoportokat. Ebben a modulban a szóforgó, a feladatküldés, a páros munka, a diákkvartett módszereit alkalmazzuk. A csomagolópapírra készített rajzokat érdemes kirakni az osztályterem falára. Természetesen a kooperatív módszerekkel szervezett tanítási/tanulási mód csak ajánlás. Minden tanárnak javasoljuk, hogy próbálja meg a leírtaknak megfelelően feldolgozni a témákat. Előfordulhat, hogy a gyerekek olvasási, szövegértési problémákkal küzdenek és emiatt a tanár úgy ítéli meg, hogy több tanári magyarázatra van szükség. Ilyenkor a tanár belátására bízunk, hogy milyen módszereket alkalmaz.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a feladatokat a megadott sorrendben dolgozzák fel, ugyanis azt szeretnénk, hogy a gyerekek a feladatok megoldása során szerzett tapasztalataikat és az eredményeket alkalmazva önállóan jussanak el az új ismeretekhez. Természetesen az ajánlott kooperatív módszerek vagy az önálló ismeretszerzési lehetőségek nem nélkülözhetik a tanári aprómunkát. Amennyiben a tanár úgy látja, hogy az osztály a megadott órakeretben nem tud végezni a feladatokkal, értelemszerűen rugalmasan válogasson közülük.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Ebben a modulban pontosítjuk az egyenletek fogalmát (egyenletet kapunk, ha két algebrai kifejezés közé egyenlőségjelet írunk). Az egyenlet megoldásakor meg kell keresni az összes olyan számot, amelyre igaz lesz a két algebrai kifejezés helyettesítési értékének egyenlősége, a megoldáshalmaz vagy igazsághalmaz fogalmát (azon számok halmaza, melyekre igaz az egyenlőség) ebben a modulban pontosítjuk. Újra pontosítjuk az azonosság fogalmát. Az egyenletek, egyenlőtlenségek átalakítása során foglalkozunk az ekvivalens átalakításokkal, ezeket még nem szükséges meghatározni, azonban érdemes megalapozni a fogalmat. Tudatosítani kell, hogy az azonos átalakítások között vannak olyanok, amelyek megváltoztatják az eredeti egyenlet, egyenlőtlenség igazsághalmazát (pl. ha negatív számmal szorozzuk, vagy osztjuk az egyenlőtlenség mindkét oldalát illetve ha 0-val szorozzuk az egyenlőség, egyenlőtlenség mindkét oldalát).

ÉRTÉKELÉS

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján értékelünk.

MODULVÁZLAT

	Lépések, tevékenységek	Kiemelt készségek, képességek	Eszközök, Feladatok
I. Egyenletek megoldása			
1.	Ráhangolás (egyszerű egyenletek megoldásával csoportalakítás)	számolás, rendezés, mennyiségi következtetés, szövegértés, kreativitás, indukción, dedukción, kombináción	1. tanári melléklet: Kártya
2.	A meglévő tudás előhívása (a mérlegelv megjelenítése)		2. tanári melléklet
II Egyenletek megoldása mérlegelvvvel és lebontogatással			
1.	A mérlegelv előkészítése	számolás, rendezés, mennyiségi következtetés, szövegértés, kreativitás, indukción, dedukción, kombináción	Ruhafogas, színesrúd-készlet, boríték, nejlonzacskó,
2.	Egyenletek algebrai megoldásának előkészítése		1. feladatlap
III Egyszerű egyenletek megoldásának gyakorlása			
1.	12 egyenlet	számolás, rendezés, mennyiségi következtetés, szövegértés, kreativitás, indukción, dedukción, kombináción	3. tanári melléklet, csomagolópapír, ragasztó, írópapír
2.	Vegyes egyenletek megoldása		2. feladatlap
IV Egyenlőtlenségek megoldása			
1.	Egyenlőtlenségek irányának vizsgálata.	kooperatív, szakértői mozaik	3. feladatlap gyurma, színes kréta
2.	Gyakorlás		4. feladatlap

V. Szöveges feladatok megoldása			
1.	Rávezetés a szöveges feladatok megoldására	Szövegértés, problémamegoldás, metakogníció, következtetés	5. feladatlap
2.	Gyakorlás szakértői mozaikkal		6. feladatlap
3.	Gyakorlás páros és önálló munkával		7. feladatlap

A FELDOLGOZÁS MENETE

I. Egyenletek megoldása

1. Ráhangolás (egyszerű egyenletek megoldásával csoportalakítás)

A következőkben az egyenletek fogalmát alapozzuk, mélyítjük, függetlenül attól, hogy a gyerekek már régebben is találkoztak a témakörrel. Tapasztalataink szerint a fogalmak, eljárások ismétlése hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek alapos, biztos és alkalmazható tudást szerezzenek.

Vizsgáljuk algebrai kifejezések helyettesítési értékét!

A táblára írjunk fel két kifejezést: pl. $3x+18$ és $2x-2$! Jelöljük meg az egyiket piros színnel, a másikat kékkel!

Szólítsuk fel a gyerekeket, hogy mondjanak az x helyére beírandó értékeket! Számoljuk ki a helyettesítési értékeket, és írjuk a táblára az alábbiak szerint:

x	piros	relációs jel	kék
pl: 2	24	>	2

majd folytassuk a játékot újabb számok behelyettesítésével!

Az az x érték nyer, amelyiknél két kifejezés helyettesítési értéke megegyezik.

Írassuk le a füzetbe a lépéseket!

Ezután alakítsunk csoportokat!

A csoportalakítás nagyon egyszerű egyenletek megoldásának kitalálásával történik.

„Keresd a párod!” játékot játsszuk. A kártyákon (**1. tanári melléklet**) egyszerű, fejben kitalálható egyenlőségek vannak felírva. Két – két kártya megoldása megegyezik. A kérdés mindig az, hogy melyik számra gondoltunk.

1. tanári melléklet (megoldással) – Lásd a modul végén és az eszközei közt!

$a + 9 = 47$	$a - 11 = 27$	$a = 38$	$a + 6 = 59$	$a - 22 = 31$	$a = 53$
$\frac{a}{2} + 10 = 18$	$2a - 16 = 16$	$a = 16$	$\frac{a}{3} + 5 = 13$	$a - 25 = -1$	$a = 24$
$a + 11 = 12$	$a - 7 = -6$	$a = 1$	$a + 25 = 28$	$2a + 10 = 16$	$a = 3$
$13 + a = 17$	$24 + a = 28$	$a = 4$	$3a + 12 = 36$	$a + 1 = 9$	$a = 8$
$a - 8 = 17$	$a + 20 = 45$	$a = 25$	$a + 37 = 47$	$\frac{a}{2} + 2 = 7$	$a = 10$
$4a = 36$	$9 + a = 18$	$a = 9$	$20 + 2a = 60$	$\frac{a}{2} + 1 = 11$	$a = 20$
$\frac{a}{3} = 4$	$18 + a = 30$	$a = 12$	$4a - 2 = 42$	$34 - 2a = 12$	$a = 11$
$a - 16 = 15$	$2a = 62$	$a = 31$	$2a - 7 = 43$	$a + 18 = 43$	$a = 25$

(Hasonlókat lehet csinálni az osztály létszámának megfelelően.)

A játékban a következő utasítást kapják a tanulók:

„Keresd a párod!”

Húzzatok egy-egy kártyát a tanárotok által adott pakliból, és találjátok ki, hogy a rajta lévő egyenlőség melyik számra igaz, majd keressétek meg azt a társatokat, akinek a kártyáján lévő egyenlőség ugyanerre a számra igaz. Az így kialakított párban válasszatok magatok mellé egy másik párt, és ez lesz az a csoport, amelyikben a következőkben dolgozni fogtok.

2. A meglévő tudás előhívása (a mérlegelv megjelenítése)

A következő játéknak az a célja, hogy a gyerekek eddigi ismereteik segítségével megtalálják azt a számot, amely egyenlővé teheti két algebrai kifejezés helyettesítési értékét. A gyorsabban haladó osztályokban fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek maguk jöjjenek rá az algebrai, illetve grafikus megoldási módra. A lassabban haladóknál elégedjünk meg azzal, ha a gyerekek találgatással kapják meg a jó eredményt. A közös megbeszéléskor mindenképpen mutassuk meg a függvények fejezetben tanult grafikus megoldást, és a tavalyi tanévben előforduló algebrai megoldást. Az algebrai megoldást a továbbiakban fogjuk elmélyíteni, ezért elég, ha itt csak röviden foglalkozunk vele.

Kitalálós játék

Először minden gyerek olvassa el a szöveget! Győződjünk meg arról, hogy biztosan értik-e! Osszuk ki a kártyákat! (2. tanári mellélet, minden csoport 1 kártyát kap.)

Válasszatok a csoporton belül egy játékvezetőt! A játékvezető a tanártól kap egy kártyát, amelyen két algebrai kifejezés van. Ezek után a játékvezető megkérdezi: találjátok ki, melyik az a szám, amelyikre ez a két kifejezés egyenlő. A szóforgó módszerével mondjatok egy-egy számot. A csoport behelyettesítéssel ellenőrizze, hogy ez a szám megfelel-e! A játékvezető jegyzi, hány lépéssel találták meg a megfelelő számot.

A játékszabályok ismertetése után a gyerekek eljátsszák a Kitalálós játékot, majd eredményt hirdetünk. Az a csoport nyer, amelyik a legkevesebb lépéssel találta ki a számot. A jó stratégiát beszéljük meg közösen.

2. tanári mellélet (megoldással) – Lásd a modul végén és az eszközei közt!

$2x + 4$ és $3x + 1$ $x = 3$ A kif. értéke: 10	$4x - 5$ és $2x + 15$ $x = 10$ A kif. értéke: 35	$5x + 5$ és $10x - 40$ $x = 9$ A kif. értéke: 50	$6x - 2$ és $9x - 8$ $x = 2$ A kif. értéke: 10
$8x - 3$ és $3x + 27$ $x = 6$ A kif. értéke: 43	$57 - 6x$ és $5x + 2$ $x = 5$ A kif. értéke: 27	$5x - 9$ és $3x + 5$ $x = 7$ A kif. értéke: 26	$7x - 7$ és $73 - 3x$ $x = 8$ A kif. értéke: 49

II. Egyenletek megoldása mérlegelvvel és lebontogatással

1. A mérlegelv előkészítése

Frontális munkával a mérlegelvet készítjük elő. Szükséges hozzá egy szoknya felakasztására is alkalmas ruhafogas, színes rúd készlet, 10 üres boríték és két átlátszó, felakasztható nejlonzsák.

Tegyünk az egyik zsákba 3 borítékot és 3 egyes rudat, a másikba két borítékot, 3 egyes és egy 12 egységnyi rudat! Mondjuk el, hogy mi van a két zsákban! A két zsákot akasszuk fel a fogasra!

Tegyük fel a következő kérdést: egy boríték hány egységnyi rúddal helyettesíthető?

Közljük, hogy a fogas egyensúlyban van, és minden boríték ugyanannyi egységnyi színes rúdnak felel meg!

Az a kérdés, egy boríték hány egységnyi rúddal helyettesíthető.

Írjuk fel a táblára, hogy $3\Box + 3 = 2\Box + 15$!

Nevezzük el a négyzetet x -nek, így a táblán a $3x + 3 = 2x + 15$ lesz.

Vegyük ki mindkét zsákból a 3-3 db egyes rudat! Kérdezzük meg, mit tapasztalunk! (A fogas egyensúlyban marad.)

Írjuk fel a táblára, $3x = 2x + 12$!

Vegyünk ki mindkét zsákból 2 db borítékot! Az egyensúly nyilván megmarad.

Kérdezzük meg, hogyan írható le ez az állapot? ($x = 12$)

Közösen fogalmazzuk meg a választ: ha egy borítékot 12 egységnyi rúddal helyettesítünk, a fogas egyensúlyban marad.

Most 5 borítékot és 4 egységnyi rudat tegyünk az egyikbe, 3 borítékot, 1 négyes és 2 db egyes rudat a másikba! Játsszuk el az előzőhöz hasonlóan!

A táblára írjuk fel a lépéseket az alábbiak szerint!

$$5x + 4 = 3x + 6$$

$$5x = 3x + 2$$

$$2x = 2$$

$$x = 1$$

A választ az előzőkhöz hasonlóan fogalmazzuk meg!

2. Egyenletek algebrai megoldásának előkészítése.

A következő feladatlap az egyenletek algebrai megoldását készíti elő. Azért vezetjük végig a gyerekeket a számpéldákon, hogy képesek legyenek arra, hogy az egyenletek megoldási lépéseit önállóan találják ki. A gyorsabban haladó osztályokban jó lenne a könnyebbeket is megoldatni, ugyanis nagyon fontosnak tartjuk, hogy a mérlegelvet és a lebontogatásos módszert pontosan értsék. A szakértői mozaik módszerét használjuk. Figyeljünk arra, hogy a C, és D jelűek nehezebbek és így ennek megfelelően irányíthatjuk a betűjel választást! A kérdés, amelyre a végén válaszolunk, „Milyen számra lesz igaz az egyenlőség?”.

1. FELADATLAP

A csoporton belül válasszatok az A, B, C, D betűk közül, és oldjátok meg a jelölészeteknek megfelelő feladatot! Ha készen vagytok, társaitoknak sorban magyarázzátok el a feladatok megoldását! Füzetetekbe mind a négy feladatmegoldást írtátok le!

— A —

$2 \cdot 7 + 6 = 20$. Ez egy igaz egyenlőség. Hogyan lehet a 7-et az egyenlőségben szereplő számokkal kifejezni?

Ha nem adnánk a $2 \cdot 7$ -hez hozzá 6-ot, akkor a 20-nál 6-tal kisebb számot, azaz $2 \cdot 7 = 14$ igaz

egyenlőséget kapnánk. Ha nem szoroznánk meg a 7-et 2-vel, akkor a $7 = \frac{14}{2}$ igaz

egyenlőséget kapjuk.

Milyen számra igaz a következő egyenlőség?

$2x + 6 = 20$. Van olyan értéke x -nek, amelyre igaz az egyenlőség. Melyik ez? Folytasd!

— B —

$\frac{10 \cdot 3}{5} + 7 = 13$ Ez igaz egyenlőség. Hogyan lehet a 3-at az egyenlőségben szereplő számokkal kifejezni?

Ha nem adnánk hozzá a $\frac{10 \cdot 3}{5}$ -höz a 7-et, akkor a 13-nál 7-tel kisebb számot, azaz $\frac{10 \cdot 3}{5} = 6$

igaz egyenlőséget kapnánk. Ha nem osztanánk el 5-tel a $10 \cdot 3$ -at, akkor az eredmény a 6-nak 5-szöröse, azaz $10 \cdot 3 = 30$ lenne. Ha nem szoroznánk meg a 3-at 10-zel, akkor a $3 = 3$ igaz egyenlőséget kapjuk.

Milyen számra igaz az egyenlőség?

$\frac{10 \cdot x}{5} + 7 = 13$ Van olyan értéke x -nek, amelyre igaz az egyenlőség. Melyik ez? Folytasd!

— C —

$4 \cdot (-2) - 7 = -15$ Ez igaz egyenlőség. Hogyan lehet a 2-t az egyenlőségben szereplő számokkal kifejezni?

Igaz marad az egyenlőség, ha mindkét oldalát 7-tel növeljük:

$$4 \cdot (-2) - 7 = -15 \quad / +7 \text{ (így szokták jelölni)}$$

$$4 \cdot (-2) = -8$$

Nem változik az egyenlőség, ha mindkét oldalát negyedére csökkentjük, azaz elosztjuk 4-gyel

$$4 \cdot (-2) = -8 \quad / :4$$

$-2 = -2$ igaz egyenlőséget kapjuk.

Milyen számra igaz az egyenlőség?

$4 \cdot x - 7 = -15$ Van olyan értéke x -nek, amelyre igaz az egyenlőség. Melyik ez? Folytasd!

— D —

$\frac{5 \cdot 6 + 3}{11} - 9 = -6$ Ez igaz egyenlőség. Hogyan lehet a 6-ot az egyenlőségben szereplő számokkal kifejezni?

Igaz marad az egyenlőség, ha mindkét oldalát 9-cel csökkentjük:

$$\frac{5 \cdot 6 + 3}{11} - 9 = -6 \quad / -9 \text{ (így szokták jelölni)}$$

$$\frac{5 \cdot 6 + 3}{11} = +3 \text{ kapjuk.}$$

Nem változik az egyenlőség, ha mindkét oldalát megszorozzuk 11-gyel:

$$\frac{5 \cdot 6 + 3}{11} = +3 \quad / \cdot 11$$

$$5 \cdot 6 + 3 = 33$$

Nem változik az egyenlőség, ha mindkét oldalából kivonunk 3-at.

$$5 \cdot 6 + 3 = 33 \quad / -3$$

$$5 \cdot 6 = 30$$

Nem változik az egyenlőség, ha mindkét oldalát elosztjuk 5-tel.

$$5 \cdot 6 = 30 \quad / : 5$$

$$6 = 6 \quad \text{igaz egyenlőséget kapjuk.}$$

Milyen számra igaz az egyenlőség?

$$\frac{5x + 3}{11} - 9 = -6$$

x -nek van olyan értéke, amire igaz ez az egyenlőség. Melyik az? Folytasd!

Ha készen vannak, a megértést a következő kérdésekkel ellenőrizzük. Az ellenőrzést a diákkvartett módszerével végezzük. Érdemes megemlíteni, hogy az A, B feladatban leírtakat lebontogatásnak, a C, D-ben leírtat mérlegelvnek hívjuk.

Kérdések:

1. Igaz-e, hogy az egyenletek megoldása során arra törekedtünk, hogy az egyenlet egyik oldalán csak az ismeretlen maradjon, a másik oldalon pedig egy szám maradjon?
2. Igaz-e, hogy igaz marad az egyenlőség, ha az egyenlet mindkét oldalához egy számot vagy adunk hozzá?
3. Igaz-e, hogy igaz marad az egyenlőség, ha az egyenlet mindkét oldalából egy számot vagy elveszünk?
4. Igaz-e, hogy igaz marad az egyenlőség, ha az egyenlet mindkét oldalát ugyanazzal a számmal szorozzuk vagy osztjuk?

(Vigyázzunk, ez az állítás nem igaz, úgy kell javítani, hogy az egyenlet mindkét oldalát ugyanazzal a 0-tól különböző számmal szorozzuk, vagy osztjuk! Az igaz állításokat le kell írni a füzetbe!)

TUDNIVALÓ:

Az egyenletek megoldásakor megtehetjük, hogy

- mindkét oldalához ugyanazt a számot adhatjuk hozzá, illetve mindkét oldalából ugyanazt a számot kifejezést vonhatjuk ki;
- mindkét oldalt ugyanazzal a 0-tól különböző számmal szorozhatjuk, illetve oszthatjuk.

Otthoni munkára a feladatgyűjteményből válasszunk néhány egyszerűbb feladatot.

III Egyszerű egyenletek megoldásának gyakorlása

1. 12 egyenlet

Egyenletek megoldását gyakoroljuk. Használjuk a kártyákra felírt egyenleteket! (**3. tanári melléklet**) A kártyákat tegyük be egy borítékba, és annyi borítékot készítsünk, ahány csoport van az osztályban! Osszuk ki a borítékokat!

3. tanári melléklet (megoldással) – Lásd a modul végén és az eszközei közt!

$3x - 4x + 10 - 90 + 9x = 0$ $x = 10$	$2x - 7 + 4x + 2x - 6x = 11$ $x = 9$	$5x + 20 + 9x - 14x + 2x = 40$ $x = 10$
$8x - (4x + 8) = 8$ $x = 4$	$7x - 5 - (9 - 4x) = 8$ $x = 2$	$3x - (5 - 6x) = 4$ $x = 1$
$2x + 5(x + 2) = 45$ $x = 5$	$4x + 6(x - 3) = 2$ $x = 2$	$-5(x + 2) + 5x = 20$ nincs megoldás
$8x + 4(x - 5) = -8$ $x = 1$	$5x - 3(x - 1) = -5$ $x = -4$	$6x - 3(1 - 2x) = 9$ $x = 1$

Mindannyian húzzatok a tanár által kapott borítékból három kártyát. Oldjátok meg az egyenleteiteket, majd ellenőriztétek társatok kidolgozását (ezt írjátok is alá). A tizenkét darab feladat kidolgozását ragasszátok fel egy csomagolópapírra, hogy a tanár ellenőrizhesse.

2. Vegyes egyenletek megoldása

A következő feladatlapot a diákok önállóan oldják meg. Egy-egy feladat megoldása után a párjukkal cserélik ki a füzetüket és ellenőrizték egymás munkáját!

A szöveges feladatok megoldása általában nehezen megy. Ezért ajánljuk, hogy a lassabban haladó osztályokban néhány feladat kidolgozását közösen megbeszélve, táblai munkával kísérve végezzük. Így módszereket is mutathatunk a szöveges feladatok megoldására.

2. FELADATLAP

A feladatokat önállóan oldjátok meg, a megoldásokat egyenként beszéljétek meg a társaitokkal! A megoldásokat ne felejtsetek el ellenőrizni!

1. Az A halmaz elemei a következő egyenletek megoldásai. Rendezd az A halmaz elemeit!

Hány eleme van az A halmaznak?

Melyik x -re igaz, hogy

a) $5x - 2 = 28$	6
b) $4(x - 2) = 24$	8
c) $\frac{x - 4}{2} = 10$	24
d) $3(x - 6) - 4x = 5$	-23
e) $6(x - 2) - 2 = 10$	4
f) $4(2x + 3) - 5x - 7 = -1 - 3x$	-1
g) $7 - 2(x + 1) - 3(x - 2) = (4 - 3x) \cdot 2 - 4$	-7
h) $2x + \frac{3}{5}x + 1 = 3 + \frac{7}{2}x$	$-\frac{20}{9}$
i) $\left(\frac{3}{2}x + 1\right) - \left(\frac{2}{3}x - 2\right) = \frac{1}{3}x + 1$	-4
j) $10 = 2(5 - x) + 5(3 - x)$	$\frac{15}{7}$
k) $6(x - 4) + 3(x - 1) - 5(x + 2) + 3(8 - x) = -3 - x$	5

$$\begin{array}{ll} \text{l)} & 3(x+7) + 2(9-x) = 60 + 4(x-5) & -\frac{1}{3} \\ \text{m)} & 2-x = \frac{1-3x}{4} & 7 \\ \text{n)} & 1,4 - 0,8(x+2) + 2,5(x-1) = 10,9 & 8 \end{array}$$

2. Oldd meg a szöveges feladatokat következtetéssel, vagy a szövegnek megfelelő egyenlet megoldásával.

a) Hány forintja van Péternek és Baláznak külön-külön, ha Péter pénze ötször annyi, mint Balázsé, és kettőjüknek összesen 4200 Ft-juk van?

$6x = 4200$; $x = 700$ tehát Péternek 3500 Ft-ja, Baláznak 700 Ft-ja van

b) Hány fokosak a háromszög szögei, ha az egyik kétszer akkora, mint a másik, és a harmadik harminc fokos?

$3x + 30 = 180$; $x = 50^\circ$; $2x = 100^\circ$

c) Hány fiú- és hány lánytestvére van Lucának, ha a fiúk száma fele a lányokénak, és összesen kilencen vannak?

$3x = 9$; $x = 3$ [fiúk]; $2x = 6$ [lányok], 3 fiú- és 5 lánytestvére van.

3. Egy anya 23 évvel idősebb a fiánál, és 5 évvel fiatalabb a férjénél. Hármuk életkora összesen 96 év. Hány évesek külön-külön?

$3x + 51 = 96$; $x = 15$ [fiú]; 38 [anya]; 43 [férj]

4. Egy könyvvállvány két sorában összesen 66 könyv van. A felsőben 4-gyel több, mint az alsóban. Hány könyv van egy-egy sorban?

$2x + 4 = 66$; $x = 31$ [alsó]; 35 [felső]

5. Egy egyenlő szárú háromszög szárai 1,5-ször akkora, mint az alapja. Mekkora a háromszög oldalai, ha tudjuk, hogy kerülete 40 cm?

$4x = 40$; $x = 10$ cm [alap]; 15 cm [szárak]

6. Egy téglalap hosszúsága háromszor akkora, mint a szélessége. Kerülete 72 cm. Mekkora az oldalai?

$8x = 72$; $x = 9$ cm [rövid oldal]; 27 cm [hosszú oldal]

7. Gondoltam egy számot, a kétszereséhez 27-et adtam. Így 71-et kaptam. Melyik számra gondoltam?

$2x + 27 = 71$; $x = 22$

8. Egy olajoskanna tömege olajjal együtt 8 kg, ha kiöntjük belőle az olaj felét, 4,5 kg lesz a tömege. Hány kilogramm olaj van a kannában? Hány kilogrammos az üres kanna?

$0,5x + 8 - x = 4,5$ $x = 7$ kg

9. Válaszd ki a szövegnek megfelelő egyenleteket, majd oldd is meg!

a) Melyik számra gondoltam, ha a gondolt számhoz hozzáadtam a szám kétszeresénél kilencel nagyobb számot, majd az összeg harmadát vettem, és eredményül 10-et kaptam?

A: $\frac{x+2x+9}{3} = 10$

B: $x + (2x + 9) : 3 = 10$

C: $x + 3 = 10$

A jó megoldás az „A”. A „C” ennek már egy továbbfejlesztett változata. $x = 7$.

b) Melyik számra gondoltam, ha a gondolt számhoz hozzáadtam 5-öt, vettem az összeg hatszorosát, majd elvettem belőle 10-et és ebből kivontam a gondolt számot és eredményül 30-at kaptam?

A: $(x + 5) \cdot 6 - 10 - x = 30$

B: $6x + 30 - 10 - x = 30$

C: $x + 30 - 10 - x = 30$

A jó megoldás az „A”. A „B” ennek már egy továbbfejlesztett változata. $x = 2$.

IV. Egyenlőtlenségek megoldása

Egyenlőtlenségeket fogunk megoldani. Először számpéldákon keresztül vizsgáljuk meg, hogy az egyenlet megoldásakor tanult lépések hogyan változtatják az egyenlőtlenség irányát. A csoport négyféle feladatot kap, mozaik módszerrel dolgozunk.

3. FELADATLAP

Oldjátok meg a betűjeleteknek megfelelő feladatot, és tanítsátok meg a többieknek. A munka akkor fejeződik be, ha mindannyiőtök könyvében a feladatlapok ki vannak töltve. Beszéljétek meg közösen a tapasztalataitokat, és rendszerezzétek a megadott szempontok alapján.

— A —

Minden lépés így kezdődik:	$4 < 7$	$-4 > -7$	$\frac{1}{3} > 0$	$-\frac{1}{3} < 0$	Igaz marad-e az állítás?
Mindkét oldalhoz hozzáadunk 2-t.					
Mindkét oldalból kivonunk 1-et					
Mindkét oldalt megszorozzuk 4-gyel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk $\frac{1}{4}$ -del.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -3-mal.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -2-vel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk nullával.					

— B —

Minden lépés így kezdődik:	$-3 < 2$	$3 > -2$	$\frac{2}{3} > 0$	$-\frac{4}{5} < 0$	Igaz marad-e az állítás?
Mindkét oldalhoz hozzáadunk 2-t.					
Mindkét oldalból kivonunk 1-et					
Mindkét oldalt megszorozzuk 4-gyel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk $\frac{1}{4}$ -del.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -3-mal.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -2-vel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk nullával.					

— C —

Minden lépés így kezdődik:	$4,5 < 7,6$	$-7 > -9$	$0,6 > 0$	$-\frac{1}{2} < 0$	Igaz marad-e az állítás?
Mindkét oldalhoz hozzáadunk 2-t.					
Mindkét oldalból kivonunk 1-et					
Mindkét oldalt megszorozzuk 4-gyel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk $\frac{1}{4}$ -del.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -3-mal.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -2-vel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk nullával.					

— D —

Minden lépés így kezdődik:	$\frac{1}{3} < \frac{1}{2}$	$-\frac{1}{3} > -\frac{1}{2}$	$3 > 0$	$-5 < 0$	Igaz marad-e az állítás?
Mindkét oldalhoz hozzáadunk 2-t.					
Mindkét oldalból kivonunk 1-et					
Mindkét oldalt megszorozzuk 4-gyel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk $\frac{1}{4}$ -del.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -3-mal.					
Mindkét oldalt megszorozzuk -2-vel.					
Mindkét oldalt megszorozzuk nullával.					

A tapasztalatokat beszéljük meg közösen és írják le a gyerekek a füzetükbe az alábbi módon!

TUDNIVALÓ:

**Az egyenlőtlenség megoldása során az egyenlőtlenség iránya
nem változik, ha változik, ha**

1. mindkét oldalához hozzáadunk egy számot 2. mindkét oldalából kivonunk egy számot 3. mindkét oldalát megszorozzuk egy pozitív számmal 4. mindkét oldalát elosztjuk egy pozitív számmal	1. mindkét oldalát megszorozzuk egy negatív számmal 2. mindkét oldalát elosztjuk egy negatív számmal

Vigyázz, 0-val se osztani se szorozni nem szabad az egyenlőtlenséget!

Az egyenlőtlenségek megoldásával való foglalkozást kezdjük egy játékkal.

A tanár felír a táblára egy egyenlőtlenséget, és rajzol két halmazt. Az egyikbe kerülnek azok a helyettesítési értékek, amelyekre igaz, a másikba, amelyekre hamis az egyenlőtlenség.

Minden gyerek mond egy számot, ezt x helyére behelyettesítve, megvizsgáljuk, hogy igaz-e az egyenlőtlenség. Amennyiben igaz a szám az igazzal jelölt halmazba kerül, ha nem, akkor a másikba. Okvetlen beszéljük meg, hogy melyik halmazba kerül az a szám, amely esetén egyenlőtlenség helyett egyenlőséget kapunk.

Pl.: $2x - 1 \geq x + 3$

2. Gyakorlás

Diákkvartett módszerével beszéljük meg a következő egyenlőtlenség megoldását!

Milyen x -re teljesül

$$3x - 5(x + 1) - 4 < 17 + 2(x - 3)$$

A kérdések:

1. Bontsátok fel a zárójeleket és olvassátok fel az új egyenlőséget!

$$3x - 5x - 5 - 4 < 17 + 2x - 6$$

2. Vonjátok össze mindkét oldalon külön-külön az x -eket és a számokat!

$$-2x - 9 < 11 + 2x$$

3. Rendezzék át úgy, hogy az egyenlőtlenség egyik oldalán az x -es kifejezés, a másik oldalán egy szám legyen!

$$-20 < 4x$$

4. Határozzátok meg a lehetséges megoldásokat!

$$-5 < x$$

5. A megoldást ábrázoljátok számegyenesen!

A következő egyenlőtlenségeket önálló megoldásra ajánljuk. Az osztály ismeretében válogathatunk a könnyebb és a nehezebb feladatok között. Otthoni munkára is így adjunk feladatokat!

4. FELADATLAP

1. Milyen x -re teljesülnek az egyenlőtlenségek? A megoldásokat ábrázoljátok számegyenesen.

a)	$3x + 4 = 5x$	$x = 2$	$3x + 4 > 5x$	$x < 2$	$3x + 4 < 5x$	$x > 2$
b)	$2x - 3 = 7$	$x = 5$	$2x - 3 > 7$	$x > 5$	$2x - 3 < 7$	$x < 5$
c)	$4 - 5x = -11$	$x = 3$	$4 - 5x > -11$	$x < 3$	$4 - 5x < -11$	$x > 3$
d)	$12 - 3x = 4 + x$	$x = 2$	$12 - 3x < 4 + x$	$x > 2$	$12 - 3x > 4 + x$	$x < 2$
e)	$4(x - 2) - 2(x + 3) > x - 5$			$x > 9$		
f)	$3(x - 1) + 2(x - 5) < 4(x - 6)$			$x < -11$		
g)	$2(2x - 3) + 5(x - 2) < 20$			$x < 4$		

A 2-es feladat megoldása nehéz. Kitekintésnek szánjuk.

2. Milyen x -re teljesülnek az egyenlőtlenségek?

a) $\frac{x+3}{x-1} \geq 0$

Rajzoljunk a táblára egy számegyenest. Jelöljük tömör karikával a -3 helyét és nyitott karikával az 1 helyét. A gyerekek mondjanak számokat, melyeket behelyettesítve az x helyére, kiszámítjuk a tört értékét. Piros krétával jelöljük meg a számegyenesnek azokat a helyeit, melyekre a tört értéke pozitív, és késsel azokat, amelyekre negatív.

Az egyenlőtlenség megoldása: $x \leq -3$ vagy $x > 1$.

b) $|x + 3| \geq 5$

A szemléltetéshez rajzoljunk a táblára egy számegyenest. Az 5 helyét tömör karikával jelöljük be. A gyerekek válasszanak ki a számegyenesen számokat. Jelöljük piros gyurmával azokat, amelyekre igaz, kék gyurmával azokat, amelyekre hamis az egyenlőtlenség. Beszéljük meg azt a kérdést is, hogy az azonos színű gyurmával jelölt számok összeköthetők-e.

Az egyenlőtlenség megoldása: $x \leq -8$ vagy $x > 2$.

A továbbiakat önálló munkára ajánljuk.

c) $\frac{x-2}{x+1} \leq 0$

$-1 < x \leq 2$

d) $|x - 2| \leq 3$

$-1 \leq x \leq 5$

V. Szöveges feladatok megoldása

1. Rávezetés a szöveges feladatok megoldására

Minden csoport ugyanazt a két feladatot kapja. Lassabban haladó osztályoknál a két feladat közül csak egyet oldjunk meg. Érdekes közösen végigmenni a feladat kérdésein. A magyarázatot táblai munkával kísérrjük.

5. FELADATLAP

Közösen oldjátok meg a két szöveges feladatot!

1. Pistit sajtért küldték az üzletbe. Amikor otthon megkérdezték, hogy **miből mennyit vásárolt, Pisti csak az adatokat sorolta.**

A Trappista sajtból 1 kg 1500 Ft-ba, az Anikóból 1 kg 2000 Ft-ba kerül. Fél kg-ot vásároltam, összesen 900 Ft-ot fizettem.

Pisti édesanyja elővette a számológépet, és próbálgatni kezdett.

Ha 49 dkg Anikót vett volna, akkor nem maradt volna pénze Trappistára (miért)

49 dkg többbe kerül mint 900 Ft.

Ha 49 dkg Trappistát vett volna, akkor az Anikóból egy dkg-ot kéne vennie (miért)

49 dkg Trappista és 1 dkg Anikó kevesebbe kerül, mint 900 Ft.

Ha Anikóból 40 dkg lenne, akkor sem maradt volna pénze a másik fajta sajtra (miért).

40 dkg Anikó és 10 dkg Trappista többbe kerül, mint 900 Ft.

Ha Anikóból 30 dkg-ot vásárolt volna, az $0,3 \cdot 2000 = 600$ Ft-ba kerülne, de akkor Trappistából pontosan 15 dkg-ot kellett volna vennie, ami $0,15 \cdot 1500 = 225$ Ft-ba kerülne. Sajnos $600 + 225$ nem egyenlő 900-al. Pisti már nem bírta tovább türelemmel, és egyenlet segítségével kezdte kiszámolni.

Figyelj Anyu!

Ha x -szel jelölöm az Anikó mennyiségét, az ára **20x Ft** lesz.

Ha az Anikó mennyisége x , akkor a Trappistáé **50 - x** dkg lesz, amelynek ára **(50 - x) 15** lesz.

Tehát **900 = 20x + 15(50 - x)**

Gyors egyenletmegoldás és ellenőrzés után Pisti válasza:

Tehát **30 dkg** Anikó és **20 dkg** Trappista sajtot vettem.

2. Pontosék Angliába és Németországba mennek nyaralni. Előre kiszámolják, hogy ötször annyi fontra lesz szükségük, mint euróra. Pontos úr 500 000 Ft-ért vásárol valutát. Hány fontot és hány eurót kap érte?

A bankban sorban állnak és Pontos úr unalmában számolni kezd. Az árfolyamtábla szerint 1 £ (font) 360 Ft és 1 € (euró) 250 Ft.

Először becsléssel próbálkozik.

1000 £ = **360000** Ft

és 200 € = **50000** Ft.

A kettő együtt sokkal kevesebb, mint 500000 Ft.

1100 £ = **396000** Ft

és 220 € = **55000** Ft.

Ez már 49 000 Ft híján 500 000 Ft.

Pontos úr inkább pontosan akarja kiszámolni, azaz egyenlettel oldja meg a problémát.

e -vel jelölöm az eurók számát. Az e darab euró $250 \cdot e$ Ft-ot ér. Ha e az eurók száma, akkor a fontok száma **5e**, ez **5 \cdot 360e** Ft-ot ér. A kettő együtt 500 000 Ft.

250 e + 1800 e = 500000, e = 243,9, azaz 244 eurót és 1220 fontot kell váltani.

2. Gyakorlás szakértői mozaikkal

Szöveges feladatok megoldásának gyakorlása szakértői mozaikkal. A négy feladatlap mindegyikén két szöveges feladat szerepel. A gyerekek kihúzzák a nekik megfelelő jelű feladatlapot és egy új csoportba összegyűlnek azokkal a társaikkal, akik ugyanazt a feladatlapot kapták (ez a szakértői csoport). A feladatok megoldása után visszamennek saját

csoportjukba, és társaiknak elmagyarázzák feladataik megoldását. Ennél a módszernél nagyon fontos, hogy a tanár figyelje és ellenőrizze a szakértői csoportok munkáját. A lassabban haladó, a szöveget nehezebben értő gyerekek a munka során több segítséget igényelnek. Rávezető kérdések helyes alkalmazásával a gyerekek képességüknek megfelelően önállóan, vagy kevés segítséggel meg tudják oldani a szöveges feladatokat.

6. FELADATLAP

— A —

1. Mennyi pénzed van, ha Karcsi pénzével együtt összesen 2500 Ft-od van, és Karcsinak 1120 Ft-tal több pénze van, mint neked?

$$2x = 1380 \quad x = 690$$

2. Mekkora annak a téglalapnak az oldalai és szögei, amelynek az egyik oldala a másik oldal kétharmad része, és a kerülete 150 cm?

$$2\left(x + \frac{2}{3}x\right) = 150; \quad x = 45. \quad \text{A téglalap oldalai 45 és 30 cm hosszúak, a szögei } 90^\circ\text{-osak.}$$

— B —

1. A Koros családban az anya 25 évvel idősebb a fiánál, és 3 évvel fiatalabb a férjénél. Hármuk életkora 71 év. Hány éves a gyerek?

$$3x + 25 + 28 = 71; \quad x = 6$$

2. Dolgozói után minden vállalat fizet társadalombiztosítási járulékot. Ez a bruttó bér 40%-a. A Fortuna kisvállalat havonta átlagosan 15370e Ft-ot fizet ki a dolgozóinak. Mennyibe „kerülnek” a dolgozók a vállalatnak?

$$15370e \cdot 1,4 = 21518e \text{ Ft}$$

— C —

1. Melyik az a két szám, amelyek közül az egyik 12-vel kisebb a másiknál; ha az egyiket megszorozzuk 6-tal, a másikat 3-mal, akkor az így kapott első szorzat 6-tal nagyobb a másodiknál.

$$6(x - 12) - 6 = 3x; \quad x = 26 \text{ tehát az egyik szám 14, a másik 26}$$

2. Egy téglalap alakú kert szélességének ötszöröse négy méterrel hosszabb, mint a hosszúsága. A bekerítéséhez 58m hosszúságú kerítésre van szükség. Mekkora a kert területe?

$$2(5x - 4 + x) = 58; \quad x = 5,5; \quad T = 5,5 \cdot (5 \cdot 5,5 - 4) = 129,25\text{m}^2.$$

— D —

1. Két malomban összesen 520000 tonna búzát őrölnek. Az egyikben 1,6-szer többet, mint a másikban. Mennyit őrölnek külön-külön a két malomban?

$$2,6x = 520000; \quad x = 200000 \text{ t}; \quad 1,6x = 320000 \text{ t}$$

2. Krisztián egy nagy akváriumot kapott születésnapjára. Zsebpénzéből (3300 Ft) kétféle halat szeretne vásárolni. Hányat vehet az egyes fajtákból, ha az egyik hal darabja 120 Ft, a másiké 260 Ft, és azt ajánlják neki, hogy 20 db halat vegyen összesen. A kereskedőnek összesen 3240 Ft-ot fizetett.

$$120x + 260(20 - x) = 3240 \quad x = 14 \quad \text{Tehát egyik fajtából 14, másikkól 6 db-ot vett.}$$

3. Gyakorlás páros és önálló munkával

Javasoljuk, hogy a 4–8. feladatokat párban, egymást segítve oldják meg. Jó lenne, ha a párokat a tanár képességek szerint állítaná össze. A megoldásokat a szomszédos párok egymás között cseréljék ki! Ez lehetőséget nyújt az ellenőrzésre, illetve más fajta megoldás megismerésére.

Hívjuk fel a figyelmet:

–A feladat kérdésére adott szöveges válasza (tehát: ...),

–A megoldás ellenőrzésére. (mindig a szövegbe helyettesítjük az eredményt)!

A 9-es feladatot önálló munkára ajánljuk. A megoldásokat mindenképpen beszéljük meg közösen.

Ennyi feladatot egy óra alatt csak a gyorsan haladó osztályokban lehet megoldani. A maradékból adjunk otthoni munkára.

7. FELADATLAP

1. Egy könyvespolcon összesen 80 könyv van. Az alsó polcon 4-gyel több, mint a középsőn, a legfelsőn 8-cal kevesebb, mint a középsőn. Hány könyv van külön-külön a polcokon?

$$3x = 84 \quad x = 28 \text{ [középső]; } \quad 32 \text{ [alsó]; } \quad 20 \text{ [felső]}$$

2. Az iskola ebédlőjét felújították. Az eredetileg téglalap alakú helyiség rövidebb oldalát 4 m-rel meghosszabbították. Így egy olyan négyzet alakú termet kaptak, amelynek területe 28 m²-rel lett nagyobb az eredetinel. Mekkora volt az eredeti ebédlő kerülete?

$$x(x - 4) + 28 = x^2 \quad x = 7\text{m}; \quad K = 2 \cdot 7 + 2 \cdot 3 = 20 \text{ m}$$

3. Egy nyolc emeletes lakóházban összesen 320-an laknak. Minden emeleten 2-vel kevesebben, mint az eggyel alacsonyabban. A legkevesebben a 8. emeleten laknak. Hányan laknak az egyes emeleteken?

$$8x + 56 = 320 \quad x = 33 \quad \text{A legfelsőn.}$$

4. A tornaterem átépítése során az egyik téglalap alakú öltöző rövidebbik oldalát 0,6 m-rel meghosszabbították, így abból egy négyzet alakú helyiséget kaptak, amelynek területe 4,8 m²-rel lett nagyobb, mint az eredeti helyiségé volt. Mekkora volt az eredeti méretek?

$$x(x - 0,6) + 4,8 = x^2 \quad x = 8\text{ m}; \quad x - 0,6 = 7,4 \text{ m}$$

5. Egy általános iskolában 577 tanuló van. A hatodikosoknál fiatalabbak 3-mal kevesebben vannak, 7-ben és 8-ban 10-zel kevesebben vannak, mint a 6-sok. Hány tanuló van az iskola 6. évfolyamán?

$$4x - 23 = 577 \quad x = 150 \quad \text{Tehát 150-en vannak az iskola hatodik évfolyamán.}$$

6. Egy téglalap alakú istálló szélességének négyszerese 3 m-rel rövidebb, mint a hosszúsága. A bekerítéshez 60 m kerítés kellett. Mekkora területen élnek a lovak?

$$2(4x + 3 + x) = 60 \quad x = 5,4 \text{ m} \quad \text{Tehát az oldalak 5,4 és 24,6 m hosszúak, a terület 132,84 m}^2$$

7. Egy téglalap alakú könyvtárszoba oldalainak aránya 2 : 5. A területe 40m². Mekkora annak a könyvespolcnak a hossza, amely körbefutja a szoba területét?

$$2e \cdot 5e = 40 \quad e = 2 \text{ m} \quad \text{Tehát az oldalak 4 m és 10 m hosszúak. A könyvespolc 28 m hosszú.}$$

8. Erkélyládákba két fajta virágot vásároltunk, muskátlit és petúniát, összesen 50 db-ot. A muskátli ára 30 Ft darabonként, a petúniáé 45 Ft. Összesen 1980 Ft-ot fizettünk. Hányat vettünk az egyes fajtákból?

$$30x + 45(50 - x) = 1980;$$

$$x = 18 \text{ [muskátli];}$$

$$50 - x = 32 \text{ [petúnia]}$$

9. Kelemenék egy másik lakásba költöztek. Képeket, csecsebecsüket szeretnének feltenni a falra, ezekhez azonban lyukakat kell fúrni. Több szerelőt is megkérdeztek, hogy mennyiért csinálnák meg.

László mester: 1200 Ft kiszállási díjat kér, és egy lyukat 250 Ft-ért fúr.

József mester 2500 Ft kiszállási díjat kér, és egy lyukat 120 Ft-ért fúr.

Ha összesen 8 lyukat kéne fúrni, melyik mestert érdemes hívni?

($8 \cdot 250 + 1200 = 3200$ ill. $8 \cdot 120 + 2500 = 3460$) Lászlót.

Ha 10 lyukat kéne fúrni, melyiket?

($10 \cdot 250 + 1200 = 3700$ ill. $10 \cdot 120 + 2500 = 3700$) Mindegy.

Ha 50 lyukat kéne fúrni, melyiket?

($50 \cdot 250 + 1200 = 13700$ ill. $50 \cdot 120 + 2500 = 8500$) Józsefet.

0773 – 1. tanári melléklet (32 kártya)**Osztályonként 1 kártyakészlet ebben a méretben kartonlapra nyomva. (A kártyákat a fekete vonalak mentén ki kell vágni.)**

$A + 9 = 47$	$a - 11 = 27$	$a + 6 = 59$	$a - 22 = 31$
$\frac{a}{2} + 10 = 18$	$2a - 16 = 16$	$\frac{a}{3} + 5 = 13$	$a - 25 = -1$
$a + 11 = 12$	$a - 7 = -6$	$a + 25 = 28$	$2a + 10 = 16$
$13 + a = 17$	$24 + a = 28$	$3a + 12 = 36$	$a + 1 = 9$

$a - 8 = 17$	$a + 20 = 45$	$a + 37 = 47$	$\frac{a}{2} + 2 = 7$
$4a = 36$	$9 + a = 18$	$20 + 2a = 60$	$\frac{a}{2} + 1 = 11$
$\frac{a}{3} = 4$	$18 + a = 30$	$4a - 2 = 42$	$34 - 2a = 12$
$a - 16 = 15$	$2a = 62$	$2a - 7 = 43$	$a + 18 = 43$

0773 – 2. tanári melléklet (8 kártya)

Osztályonként 1 kártyakészlet ebben a méretben kartonlapra nyomva. (A kártyákat a fekete vonalak mentén ki kell vágni.)

$2x + 4$ és $3x + 1$	$4x - 5$ és $2x + 15$	$5x + 5$ és $10x - 40$	$6x - 2$ és $9x - 8$
$8x - 3$ és $3x + 27$	$57 - 6x$ és $5x + 2$	$5x - 9$ és $3x + 5$	$7x - 7$ és $73 - 3x$

0773 – 3. tanári melléklet

Osztályonként 8 kártyakészlet (csoportonként 1 készlet) ebben a méretben kartonlapra nyomva. (A kártyákat a fekete vonalak mentén ki kel vágni.)

$3x - 4x + 10 - 90 + 9x = 0$	$2x - 7 + 4x + 2x - 6x = 11$	$5x + 20 + 9x - 14x + 2x = 40$
$8x - (4x + 8) = 8$	$7x - 5 - (9 - 4x) = 8$	$3x - (5 - 6x) = 4$
$2x + 5(x + 2) = 45$	$4x + 6(x - 3) = 2$	$-5(x + 2) + 5x = 20$
$8x + 4(x - 5) = -8$	$5x - 3(x - 1) = -5$	$6x - 3(1 - 2x) = 9$

